

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/14/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7521204389
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Tutko
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:7521204389.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Tutka a sudcov JUDr. Jany Dudíkovej a JUDr. Ľuboša Kunaya v spore žalobcov 1. A. B., bytom v C., C. D.X, 2. E. F. G., bytom v H., I. D. XX, D. F., zastúpení Advokátskou kanceláriou VEREB, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Hrnčiarska č. 3 proti žalovanej J. G., bytom v K. D. XXX, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Granec, spol. s.r.o., so sídlom v Košiciach, Kováčska č. 28, o určenie, že sú dedičmi a iné, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Mestského súdu Košice zo dňa 2.11.2023 č.k. K3-16C/100-2021-75 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania.

Žalovaná je povinná nahradiť žalobcom trovy odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil, že žalobcovia sú dedičmi po poručiťovi E. L. G., v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalovanej priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 33 %.

2. Týmto rozsudkom rozhodol súd prvej inštancie o žalobnom návrhu žalobcov, ktorým sa domáhali, aby súd určil, že závet a listina o vydedení poručiťova E. L. G. vo forme notárskej zápisnice sú neplatné a sú dedičmi po poručiťovi.

3. Pri rozhodovaní vychádzal súd prvej inštancie zo zistenia, že v dedičskom konaní po poručiťovi E. L. G. žalobcovia ako deti poručiťova prichádzali do úvahy ako dedičia v prvej dedičskej skupine. Počas dedičského konania bolo žalobcom oznámené, že poručiťel zanechal závet a listinu o vydedení. V časti závetu poručiťel vyhlásil, aby všetok majetok zdedila žalovaná a v časti vydedenia vydedil deti – žalobcov z dôvodu, že o neho trvalo neprejavovali opravdivý záujem, ktorí by ako potomkovia mali prejavovať. Vzhľadom na to, že žalobcovia oznámili v rámci dedičského konania, že dedičstvo neodmietajú a považujú sa za dedičov a listinu o ich vydedení a závet považujú za neplatné, vyzval ich notár na podanie žaloby o určenie neplatnosti vydedovacích dôvodov a závetu v 30-dňovej lehote.

4. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že v roku 1983 mala žalobkyňa cca 7 rokov a žalobca cca 9 rokov, došlo k ukončeniu spolužitia matky žalobcov a poručiťova. Žalobcovia boli v osobnej starostlivosti matky, ktorá poručiťovi v styku s nimi nebránila. Nedošlo k vytvoreniu prekážok, ktoré by v udržiavaní tohto vzťahu, so všetkými prejavmi záujmu a náklonnosti, poručiťovi ako otcovi žalobcov objektívne bránili. Z výpovede matky žalobcov mal za preukázané, že poručiťelov záujem o žalobcov klesal s vekom žalobcov. Poručiťel už počas detstva neprejavoval taký záujem o žalobcov, aký by rodič mal, čo potvrdzuje skutočnosť, že už počas detstva ich k ich sviatkom nekontaktoval. Poručiťel so žalobcami dlhodobo nekomunikoval, obaja žalobcovia potvrdili, že cítili nezáujem zo strany otca o nich. V konaní bolo nesporným, že žalobcovia sa s poručiťelom dlhodobo

nestretávali a žalobkyňa v prvom rade o kontakt s otcom dlhodobo ani neprejavila žiaden záujem. Podľa názoru súdu z výsledkov vykonaného dokazovania nebolo možné prijať záver, že poručiteľ vlastným správaním sa k žalobcom a svojim postojom poskytol žalobcom priestor pre prejavy ich záujmu o neho. Súd uzavrel, že neprejavovanie skutočného záujmu žalobkyňou o poručiteľa bolo výsledkom narušenia ich príbuzenského vzťahu, ktorý stav bol vyvolaný správaním sa poručiteľa a ním v podstatnej miere i udržiavaný jeho nezúčujmom a ľahostajnosťou k tomuto stavu v celom rozhodnom období. Rovnakým, ľahostajným prístupom potom pristupovala žalobkyňa k svojmu otcovi. Jednorazové oslovenie žalobkyne na skontaktovanie sa cez žalobcu nemožno považovať za riadny záujem poručiteľa o dcéru. Za týchto okolností neprejavovanie záujmu žalobkyne o poručiteľa podľa názoru súdu nie je dôvodom pre vydedenie.

5. Pokiaľ išlo o žalobcu v druhom rade, k prerušeniu kontaktu medzi ním a poručiteľom došlo po tom, čo žalobca odmietol predať byt, ktorý mu predtým poručiteľ daroval. Uskutočnenie podvodu nebolo v konaní preukázané. Žalobca mal vybudovaný značne lepší vzťah s matkou, ak po rozvedení rodičov ostal v jej osobnej starostlivosti a bol s ňou v nepretržitom kontakte. Neprejavovanie záujmu žalobcu o poručiteľa je dôsledkom neštandardných príbuzenských vzťahov, za ktoré nesie z dôvodu svojho prístupu v prevažujúcej miere zodpovednosť poručiteľ. Neprejavovanie záujmu žalobcu o poručiteľa nie je za uvedených okolností dôvodom pre jeho vydedenie.

6. Nakoľko dôvod, pre ktorý poručiteľ listinou o vydedení vylúčil žalobcov z dedenia, v čase urobenia tohto úkonu nebol daný, materiálna náležitosť vydedenia listinou o vydedení nebola naplnená a z tohto dôvodu je právny úkon vydedenia žalobcov poručiteľov neplatný. Súd preto určil, že žalobcovia sú dedičmi po poručiteľovi.

7. I napriek záveru súdu o tom, že žalobcovia sú dedičmi zamietol žalobu v časti o neplatnosť závetu a listiny o vydedení, pretože určenie, že sú dedičmi predstavuje podľa názoru súdu dostatočný a úplný podklad pre ustálenie okruhu dedičov a veľkosti dedičských podielov v dedičskom konaní.

8. Výrok o trovách konania odôvodnil súd s poukazom na ust. § 255 C.s.p. majúci za to, že žalobcovia boli v spore úspešní ohľadne jedného nároku a neúspešní ohľadne dvoch nárokov, preto priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 33 %.

9. Proti tomuto rozsudku vo vyhovujúcom výroku podáva včas odvolanie žalovaná. Žiadala, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku zmenil a žalobu zamietol.

10. V odvolaní uviedla, že nesúhlasí so skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie, podľa ktorých poručiteľ o styk so žalobcami nestál. Rovnako nesúhlasila s názorom súdu, podľa ktorého správanie sa poručiteľa a dediča nemožno klásť na roveň, a teda že na poručiteľa sú v tomto smere kladené príslušné nároky. Existencia negatívnych spomienok žalobkyne ako dôvod nestretávania sa a neprejavovania záujmu o poručiteľa nebola nikdy preukázaná a v konečnom dôsledku ani tvrdená. Žalobkyňa potvrdila, že sa s poručiteľom 25 rokov dobrovoľne nijako nekontaktovala a nestretávala. Nie je jej preto zrejme, na základe čoho súd prijal tvrdenie žalobkyne, že poručiteľovi zaslala svadobné oznámenie, nakoľko to z vykonaného dokazovania nevyplývalo.

11. Poručiteľ spísal závet a listinu o vydedení v máji 2020, kedy mala žalobkyňa 44 rokov, pričom tým bezprostredne reagoval na jej nezúčujom o jeho osobu posledných 25 rokov. Pri kladení nárokov vo vzťahu rodič-dieťa je zrejme na mieste v čase, keď je dieťa maloleté, resp. mladistvé, nie však vo vzťahu 70 ročného rodiča a 44 ročnej dcéry, kedy je aj od 44 ročného „dieťaťa“ nepochybne možné požadovať, aby o svojho rodiča prejavilo, ak už nie trvalo skutočný, tak aspoň elementárny záujem, k čomu však v prejednávacom prípade preukázateľne nedošlo. Zasa za zásadné považuje to, že narušenie vzťahov zo strany poručiteľa nebolo žalobkyňou tvrdené, a teda ani preukázané. Vzťah žalobkyne s otcom nebol konfliktný, netvrdila pritom, že by jej vzťah s otcom bol v zásade zlý alebo že by jej mal v kontakte s ním akokoľvek brániť.

12. Zastáva názor, že ani prípadná absencia pozitívneho vzťahu nemôže byť dôvodom a ospravedlním toho, že o poručiteľa neprejavovala 25 rokov prakticky žiaden záujem. Poručiteľ voči žalovanej nijako negatívne nevystupoval, ani jej v kontakte nebránil. Ak by sa žalobkyňa za 25 rokov aspoň jediný raz preukázateľne pokúsila o kontakt s poručiteľom, ktorý by bol z jeho strany odmietnutý, možno by sa dalo uzavrieť, že poručiteľ o tento kontakt jednoducho záujem nemal. Má teda za to, že minimálne u žalobkyne

v prvom rade je preukázané, že táto o poručiťa trvalo skutočný záujem neprejavovala, keďže ako sama uviedla, o kontakt sa nijako nepokúšala.

13. Žalovaná má za to, že žalobcovia v konaní neunesli dôkazné bremeno tvrdenia, podľa ktorého ich nezáujem o poručiťa bol v značnej miere vyvolaný samotným poručiťom. Z účastníckej výpovede žalobcu vyplynulo, že akonáhle svojho otca v roku 2007-2008 kontaktoval, tak sa počas cca dvoch rokov stretávali, tzn. poručiť mal o kontakt so svojim synom (a dcérou) záujem, čo de facto vyvracia pocity žalobcov, podľa ktorých tento záujem na strane poručiťa ani nebol. Žalovaná vidí podstatu sporu v tom, že nie je spoločensky akceptovateľné a únosné, ak sa priami potomkovia s poručiťom nekontaktujú 25, resp. 12 rokov a neprejavujú o neho trvale skutočný záujem bez toho, aby im v tom bolo preukázateľne aktívne bránené zo strany samotného poručiťa, čo v prejednávanej veci súd prvej inštancie vyhodnotil nesprávne.

14. Žalobcovia vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

15. Na základe podaného odvolania odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku ako aj konanie mu predchádzajúce podľa § 379 v spojení s § 380 C.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 385 C.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

16. Odvolací súd je v prejednávanej veci toho názoru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, ak pri rozhodovaní vychádzal z názoru, že poručiť sám neprejavoval záujem o žalobcov ako potomkov, ktorý následne aj správne právne posúdil, ak určil, že žalobcovia sú dedičmi po poručiťovi E. L. G..

17. Ani počas odvolacieho konania nedošlo k zmene skutkového ani právneho stavu, preto odvolací súd na skutkové zistenia a na právne normy, ktoré uviedol súd prvej inštancie poukazuje a v celom rozsahu sa s nimi stotožňuje.

18. K odvolaniu žalovanej je potrebné uviesť, že toto nemožno považovať za dôvodné, ak vychádza z názoru, že žalobcovia v konaní neunesli dôkazné bremeno ohľadom tvrdenia, že ich nezáujem o poručiťa bol v značnej miere vyvolaný samotným poručiťom.

19. Podľa § 469a ods. 1 písm. b/ Občianskeho zákonníka poručiť môže vydediť potomka, ak o poručiťa trvalo neprejavuje opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať.

20. Pri úvahe, či ide o dôvod vydedenia uvedený v citovanom ust. § 469a ods. 1 písm. b/ Občianskeho zákonníka, t.j. neprejavovanie opravdivého záujmu potomka o poručiťa treba považovať za významný vzťah medzi poručiťom a potomkom, najmä, či tento vzťah mal charakter skutočného vnútorného vzťahu a nie len predstieraného, formálneho. Existenciu takéhoto kvalifikovaného vzťahu možno vyvodiť z rozličných vonkajších prejavov, napr. z osobného, prípadne písomného styku, vzájomnej starostlivosti potomka o poručiťa a pod., pričom pri posudzovaní otázky, či existuje dôvod vydedenia v tomto ustanovení uvedený, nemožno opomenúť ani konkrétne možnosti dediča prejavovať takýto záujem a tiež okolnosti, za ktorých k vydedeniu došlo. Najmä, či potomkovi v prejavovaní opravdivého záujmu o poručiťa nebránili objektívne okolnosti, prípadne, či zo strany potomka nejde o nezavinené neprejavovanie takéhoto kvalifikovaného záujmu.

21. Tento dôvod vydedenia totiž vyžaduje, aby neprejavovanie opravdivého záujmu bolo potomkom zavinené, nestačí len samotná existencia takéhoto stavu. Záujem, ktorý by potomok mal prejavovať o poručiťa treba posudzovať s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu. Pokiaľ je skutočnosť, že potomok trvale neprejavuje o poručiťa opravdivý záujem, dôsledkom toho, že poručiť neprejavuje záujem o potomka, nemožno bez ďalšieho uzavrieť, že by neprejavovanie tohto záujmu potomkom mohlo byť dôvodom na jeho vydedenie. O neprejavovanie opravdivého záujmu o poručiťa v zmysle tohto ustanovenia sa nejedná v prípade, ak nezáujem potomka bol v značnej miere vyvolaný samotným poručiťom.

22. Podľa názoru odvolacieho súdu výklad ust. § 469a ods. 1 písm. b/ Občianskeho zákonníka vo vzťahu ku konkrétnym okolnostiam daného prípadu súdu prvej inštancie bol správny.

23. Právne závery súdu prvej inštancie zodpovedajú skutkovým zisteniam vyplývajúcim z vykonaného dokazovania. Poručiteľ vlastným správaním a svojim postojom neposkytol žalobcom priestor pre prejavy ich záujmu o neho. V tejto súvislosti súd správne ďalej konštatoval, že neprejavovanie záujmu žalobcu o poručiteľa nie je dôvodom pre vydedenie, nakoľko neprejavovanie záujmu zo strany žalobcov je dôsledkom neštandardných príbuzenských vzťahov, za ktoré nesie z dôvodu svojho prístupu v prevažujúcej miere zodpovednosť poručiteľ. V rámci vykonaného dokazovania nebolo preukázané a žalovaná ani v odvolaní netvrdí, že poručiteľ vlastným správaním sa k žalobcom im vytvoril priestor na prejavovanie opravdivého záujmu. Žalobcovia nemali reálnu možnosť o poručiteľa prejaviť opravdivý záujem, nakoľko poručiteľ sám nemal záujem sa s nimi stykať a udržovať s nimi bežné príbuzenské vzťahy. Ako žalovaná v odvolaní uvádza, poručiteľ sa s nimi nekontaktoval 25, resp. 12 rokov. Možno preto súhlasiť so záverom súdu prvej inštancie, že zo strany žalobcov nešlo o zavinené neprejavovanie takého kvalifikovaného záujmu, ktorý by ako potomkovia prejavovať mali.

24. Keďže dôvod vydedenia v zmysle ust. § 469a ods. 1 písm. b/ Občianskeho zákonníka vyžaduje, aby neprejavovanie opravdivého záujmu bolo potomkom zavinené a nestačí len samotná existencia takéhoto stavu možno uzavrieť, že dôvod vydedenia v zmysle uvedeného ust. nebol daný, nakoľko v konaní nebolo preukázané a žalovaná ani netvrdila, aby neprejavovanie opravdivého záujmu zo strany žalobcov bolo zavinené.

25. Vzhľadom na uvedené je možno konštatovať, že nie sú dané žalobkyňou uvádzané dôvody spočívajúce v nesprávnych skutkových zisteniach a nesprávnom právnom posúdení veci, preto odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

26. Výrok o trovách odvolacieho konania vyplýva z ust. § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p., podľa ktorých právo na náhradu trov odvolacieho konania má úspešná strana v spore, v danom prípade žalobcovia, preto im odvolací súd priznal aj náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

27. Uvedené rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).